

ОСВІТА В ІСПАНІЇ

СУЧАСНА СИСТЕМА ОСВІТИ ІСПАНІЇ СКЛАДАЄТЬСЯ

з:

1. *дошкільного виховання* (Educación Infantil), яке здійснюється за двома циклами – до 3 і з 3 до 6 років;
2. *початкової освіти* (educación primaria), яка є обов'язковою для всіх дітей у віці від 6 до 12 років; середньої освіти (educación secundaria).
3. *середньої обов'язкової* (educación secundaria obligatoria) з 12 по 16 років та *необов'язкової* освіти (educación secundaria post-obligatoria) з 16 по 18 років, яка містить професійну освіту найнижчого рівня (programa de iniciación profesional), професійну освіту середнього рівня (formación profesional de grado medio) і Бакалаврат (bachillerato);
4. *вищої освіти* (Educación Superior), що включає професійну освіту вищого рівня (formación profesional de grado superior) і вищу освіту (університет)

Схема структури освіти Іспанії

ЦІКАВИНКИ ПРО ОСВІТУ ІСПАНІЇ

- ❑ Іспанія має в загальній складності 8.034.226 учнів, з яких тільки 8,7% відвідують приватні навчальні заклади. Про популярність державних освітніх закладів свідчать такі цифри.
- ❑ 1.188.734 ходять в дитячі садки, 66,2% з яких є державними.
- ❑ 2.471.161 дітей навчаються в початкових школах (66,7% в державних)
- ❑ 26,923 учнів в системі спеціальної освіти (48,9% в державних)
- ❑ 1.906.226 студентів в системі середньої освіти (65,8% в державних)
- ❑ 720,415 студентів у Вищій школі (75,8% в державних)
- ❑ 6.805.226 студентів у професійній підготовці (72,9% в державних)
- ❑ 1.499.000 студентів в університеті (67,7% в державних)

Відвідуваність закладів освіти:

- Діти 4-15 років відвідують навчальні заклади в 100% випадків.
- Для 16-17 років цей показник становить 85,4%.
- 18-20 років - займаються освітою тільки в 60,9% випадків.
- У віці 21-24 роки, продовжують навчатися лише 32.9%.
- А з 25 до 29 років, всього лише 7.5%.

У державному освітньому секторі працює всього 474,397 співробітників, з яких:

- 223,722 шкільні вчителі.
- 149,543 вчителі середніх шкіл.
- 137,000 технічні вчителі (професійне навчання для 14 до 18 років)
- 81,022 університетські професори.
- 4,5% від валового внутрішнього продукту витрачається на освіту: 4,500 мільйонів євро. Це найнижчий показник з усіх країн Європейського Союзу. В даний час в початкових і середніх державних школах Іспанії 1000 дітей, яким викладають на двох мовах.

Дошкільна освіта

Виникнення та мережа дошкільних навчальних закладів

- Варто відзначити, що загальна атмосфера, яка була в освітніх центрах, державних і приватних, збігалася з релігійним настроєм значної частини іспанського народу.
- Суть головного освітнього закону 1970 р. полягала в забезпеченні рівних можливостей для здобуття освіти, що є якісним стрибком у бік більш справедливого і гуманного життя в суспільстві.
- 1990 р. був прийнятий новий закон про освіту – Головний закон управління системою освіти.
- Більш активний етап у розвитку системи освіти і виховання в Іспанії розпочався 40 років тому в останній період диктатури, коли міністр Вільям здійснив радикальну реформу в освіті – Головний освітній закон. Він став справжньою революцією в галузі освіти, передбачав всеосяжну реформу в іспанській системі освіти, оскільки запровадив нову модель освіти з чотирма освітніми ступенями (дошкільна освіта, основна школа, середня школа та вища школа).

- За даними іспанського державного інституту статистики, на мільйон дітей в країні припадає трохи більше 300 тисяч місць у дитячих садках. Причому 52% з них надають приватні «садки». Пояснюється це просто: *кількість муніципальних дошкільних установ набагато менше і вони просто не можуть прийняти всіх бажуючих.*
- Католицькі дитячі садки теж не вирішують проблему балансу попиту та пропозиції, тому що висувають надзвичайно суворі вимоги для зарахування. Не дивно, що сьогодні в Іспанії процвітає чимала кількість підпільних дошкільних закладів, не особливо піклуються ні про стандарти виховання, ні про гігієну. По-цьому для батьків нелегка робота щодо вибору дитячого саду починається, мало не до народження дитини. Коло відповідних установ визначається, в основному, за місцем проживання і за рекомендаціями знайомих, але іноді залежить від зв'язків садка зі школами.

ЗМІСТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ

Дошкільна освіта в Іспанії поділяється на два цикли:

- дитячий садок *Infantil* (до 3 років)
- підготовча група *Preescolar* (з 3 до 6 років).

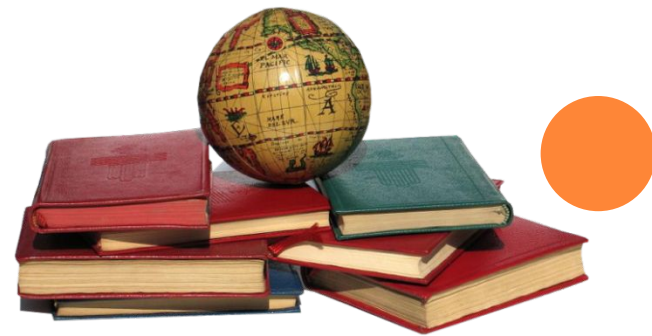
Обидва цикли є добровільними, а в державних установах і безкоштовними. Іспанські аналоги дитячих садків дуже різняться між собою і залежать від організацій або фондів, які забезпечують їх підтримку. Викладаються уроки музики і танців, читання і вправи на логіку, математичні заняття та ознайомлення з комп'ютером, малювання і уроки з етики.

Розпорядок дня залежить від саду, але зазвичай це шести — десятигодинний день, частіше з 9.30-10.00 до 16.30-17.00, з обідом та підвечірком (іноді і сніданком), «тиха година» є не скрізь.

В приватних закладах діти ходять в маленькі групи з 5-10 осіб.

- В Іспанії існує невелика кількість садів модної сьогодні *системи Монтессорі*, яка поєднує особистісний підхід виховання дитини з підготовкою до коледжу.
- *Вартість* перебування в іспанських дитячих садках різна, залежно від установи, але цілком адекватна в порівнянні з європейськими цінами:
  - в середньому, близько 350-500 євро в місяць.
  - В Іспанії **навчальний рік** починається у вересні, тому набір у дитячі садки починається вже в травні, а у вересні знайти місце практично неможливо.

Вимоги до підготовки вихователів та помічників

- У березні 1951 р. на четвертій міжнародній зустрічі у Фрайбург-ім-Брайсгау було засновано Міжнародну асоціацію педагогів. *Глибинна виховна дія*, заснована на любові, віддачі, прикладі, спільності життя, і достатня професійна підготовка, що дає можливість застосовувати педагогічні засоби з метою створення середовища.
- Еволюція підготовки вихователів в Іспанії за останні 50 років багато в чому уподібнюється до більшості європейських країн.
- Формування системи підготовки вчителів в Іспанії починається з XVIII століття, хоча першу Нормальну школу (Escuela Normal de Maestros), де навчали майбутніх вчителів початкової школи, офіційно було створено в 1839 році. Відповідно до підходів, що діяли в 70-і роки, спеціалізація викладацького складу, передбачена Загальним Законом про освіту (LGE), включала такі спеціальності: Дошкільна освіта,

ШКІЛЬНА ОСВІТА

ПОЧАТОК ВСТАНОВЛЕННЯ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ІСПАНІЇ

- **1845 р.** – План Піделя (Plan Pidal), яким передбачена централізація і секуляризація шкільної освіти
- **1857 р.** - закон Мояно (La Ley Moyano) – першого закону про обов'язкове навчання, який регламентував освітні рівні та визначав обов'язкову освіту для дітей 6–9 років. Цей закон із деякими змінами і доповненнями був чинним понад сто років.
- **У 1970 році** був прийнятий закон про Освіту, згідно з яким провели певну уніфікацію системи освіти і почали вводити *безкоштовне навчання* для всіх дітей віком від **6 до 14 років**, а у **2006р.** удосконалився
- Початкова школа в Іспанії називається основною. Навчання в ній ділиться на три цикли:
  - 1) охоплює **дітей віком** від 6 до 11 років,
  - 2) охоплює **дітей віком** від 11 до 16 років,
  - 3) Бачілератто- середня школа 3 роки.

НОВІТНЯ РЕФОРМА У ГАЛУЗІ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ІСПАНІЇ ВІДБУЛАСЬ У ТРАВНІ 2006 Р. ІЗ ЗАТВЕРДЖЕННЯМ ГОЛОВНОГО ЗАКОНУ ОСВІТИ (LA LEY ORGÁNICA DE EDUCACIÓN (LOE))

- За новим законом LOE головними цілями системи шкільної освіти Іспанії є такі:
- – підвищення рівня освіти і шкільних досягнень;
- – досягнення успіхів у системі обов'язкової освіти;
- – збільшення прийому дітей, учнів середніх шкіл;
- – збільшення дипломів бакалавра і професійної підготовки; – виховання громадян на демократичних засадах;
- – заохочення навчання протягом усього життя;
- – збільшення справедливості в системі шкільної освіти та співпраця з країнами ЄС у підвищенні ефективності іспанської освіти відповідно до вимог єдиного освітнього простору [МЕС (2006). R.D. 1513/2006, 7 de diciembre, por el que se establecen las enseñanzas mínimas de la Educación primaria. (BOE 7.12.2006). [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: www.mec.es].

ПОЧАТКОВА ШКОЛА - ОСНОВНА

- Тут кожний предмет викладається окремим учителем.
  - Велика увага приділяється розвитку мовлення.
  - У школі другого циклу учні вивчають рідну та іноземні мови, одержують деякі знання в галузі культури, соціології, ботаніки, біології, вивчають основи математики, механіки, домоведення.
  - **Основна мета** цієї школи є виховання у дитини "глибокої і свідомої" віри в Бога. **80% шкіл в Іспанії належать церкві.** У багатьох школах священники є основними вчителями і церква має право інспектувати всі державні і приватні школи. Організація системи освіти
- I. В.
- Кобилянськаfile:///C:/Users/Василь/Downloads/Znpphis
t_2011_4_15.pdf

ПЕДАГОГИ В ІСПАНІЇ

- ▣ Працівники державних початкових навчальних закладів отримують від 1500 до 2000 євро на місяць. Щоб мати таку зарплатню, педагоги, кожні 2-3 роки здають особливі кваліфікаційні іспити.
- ▣ Навантаження вчителів становить в середньому 40 годин на тиждень.
- ▣ Ніяких пільг вчителі в Іспанії не отримують. Обов'язковий вік виходу на пенсію - 65 років.
- ▣ Є два способи стати вчителем в іспанській школі.

Перший - це поступити в 14 років на курси "Навчання професійних вчителів". Вони тривають чотири роки. школі. Для здобуття початкової освіти педагог повинен здобути 12 компетентностей загального характеру, пов'язаних з трьома змістовими модулями, які мають пройти майбутні педагоги: базова підготовка, академічні дисципліни та методика їх викладання, практика в школі. Для вчителів середньої школи таких компетентностей 11, що також конкретизуються в специфічних компетенціях трьох блоків схожого змісту.

Другий - вам потрібно пройти дворічні курси і починати працювати в школі.
(Стаття) РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У ІСПАНІЇ (ІІ ПОЛ. ХХ – ПОЧ. ХХІ СТОЛІТТЯ) Ганна Кузьменко

- Навчальний рік, який триває з 1 вересня до 31 травня
- складається з трьох частин (триместрів). Система оцінювання і контролю не передбачає ведення учнем щоденників, у школі існує десятибальна система оцінювання знань учнів. По закінченню триместру учневі видається табель з оцінками.
- Домашні завдання в іспанських школах учням задаються в порівняно невеликому обсязі.

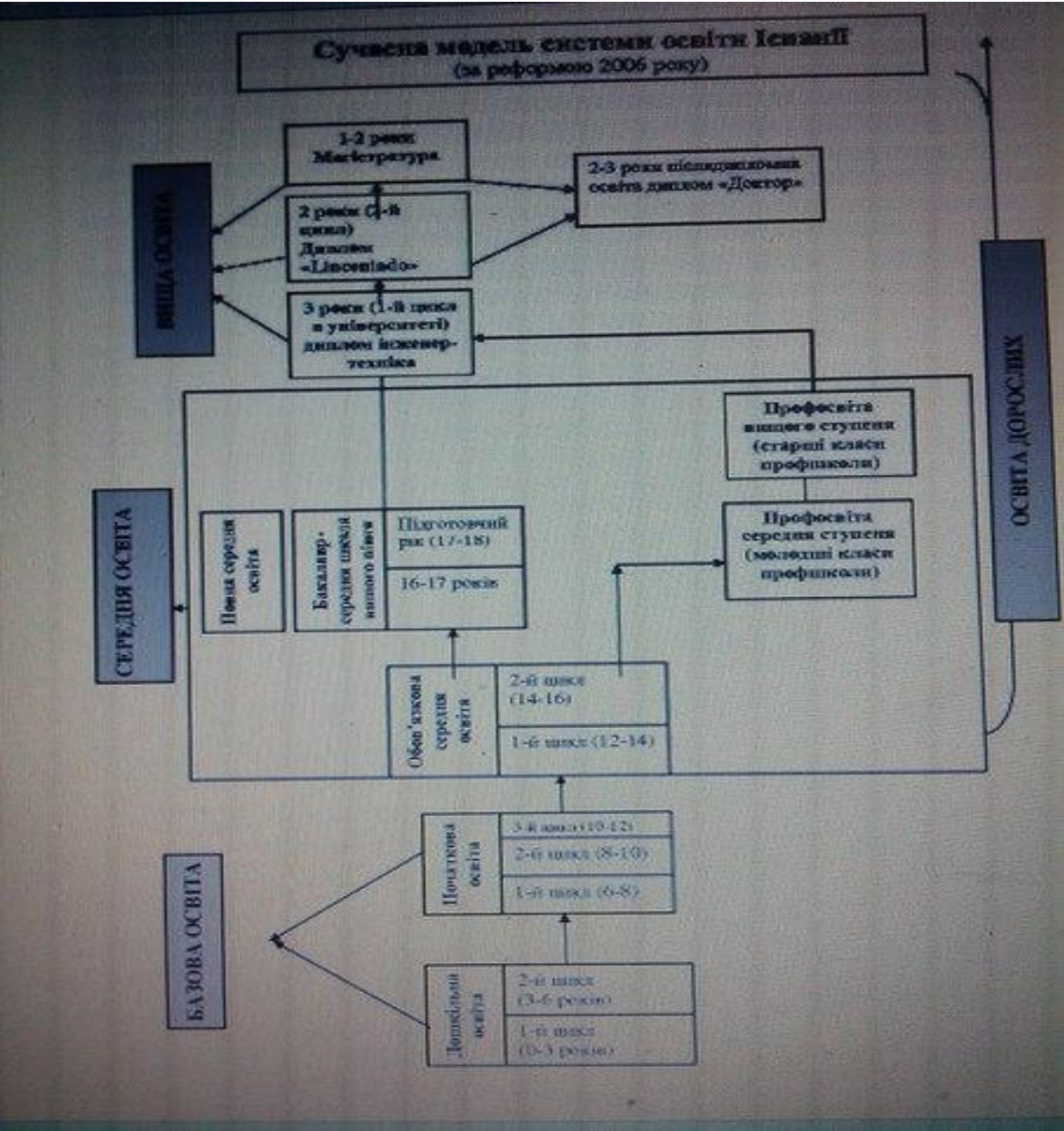
Початкова освіта завершується **дипломом**, який надає право навчатися у середній школі. Якщо учень не встигає з двох або трьох предметів, він отримує лише шкільний сертифікат і уже ніколи не зможе одержати повноцінну освіту.

У перші три роки навчання оцінки виставляються учителем у кінці року; на старшому етапі учні екзаменуються декілька разів протягом року постійною комісією, що складається з групи вчителів.

Друга половина початкового навчання охоплює 6-8 роки навчання - для *багатьох підлітків ця освіта є єдиною і остаточною.*

Середня школа доступна не кожному іспанцю, бо навчання на цьому рівні дуже дорого коштує. У структуру середньої школи введено профтех-навчання.

Вища освіта в Іспанії

ПЕРШИЙ ІСПАНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУЛО ЗАСНОВАНО У САЛАМАНЦІ ЩЕ В 1218 РОЦІ

- Сьогодні освітня система країни нараховує понад **60 ВНЗ**.
- Іспанські університети традиційно сильні у викладанні **історії, географії, філософії, латини, фізики**. З нових курсів популярністю користуються **біомеханіка, інформаційні технології, екологія**. Найстаріший в Іспанії університет Саламанки має найбільшу кількість факультетів.
- Одним із кращих вважається **мадридський університет Комплутенсе**, до складу якого входять **19 факультетів, Вища школа інформатики, 6 університетських шкіл, 30 інститутів та 12 шкіл професійної спеціалізації**. До числа престижних належать і такі "молоді" університети Іспанії як **Севільський і Валенсійський**.
- За іспанськими законами вищу освіту можуть надавати тільки університети. Більшість із них (48) державні, але є невелика кількість приватних, а також ті, що належать церкві. Дипломи державних ВНЗ в цілому цінуються вище приватних.

Типи ВНЗ:

- Перший - університетські факультети, де вивчають всі дисципліни, крім технічних. Там можна одержати вчені ступені всіх трьох рівнів вищої освіти ("бакалавр", "магістр", "доктор").
- Другий - вищі технічні школи, які теж мають три рівні вищої освіти.
- Третій тип - університетські школи з певною професійною орієнтацією (по закінченні можна одержати ступені, що відповідають рівню "бакалавр").
- Четвертий тип - університетські коледжі, що дають класичну університетську освіту першого рівня (бакалавр).

В Іспанії не існує безкоштовної вищої освіти, хоча вона вважається досить недорогою - від 700 до 1000 євро на рік у державному вищому навчальному закладі та 3-10 тис. євро в приватному (не враховуючи проживання, харчування та інших витрат). За навчання на ступінь магістра доведеться заплатити 1-7 тис. євро на рік. Вартість навчання включає користування бібліотекою, комп'ютерами, лабораторіями, підручниками тощо. Кожен університет в Іспанії є автономним і може вносити в програму навчання істотні зміни. Для вступу на бакалаврську програму іспанського вищого навчального закладу (університету) потрібно скласти іспит – **Selectividad (селективідад)** та надати документ з оцінками про отриману середню освіту.

Selectividad (селективідад) – це комплексний іспит, який містить обов'язкову та додаткову (необов'язкову) частину. Обов'язкова частина комплексного іспиту включає в себе питання з чотирьох предметів: 1) іспанська мова, 2) іноземна мова, 3) історія Іспанії або філософія, 4) гуманітарна або природнича наука на вибір. Вибір гуманітарної або природничої науки залежить від вибору подальшої вищої освіти в Іспанії. Для успішного складання селективідаду краще пройти спеціальну підготовку, яка триває до восьми місяців.

На відміну від багатьох інших країн, Іспанія визнає український атестат про середню освіту достатнім для вступу до університету, однак попередньо абітурієнтові необхідно пройти «процедуру підтвердження» цього документа, тобто атестат повинен бути визнаний іспанською стороною.

Розпочинається академічний рік у перший тиждень жовтня і закінчується в червні, є короткі канікули під час головних релігійних свят. На тиждень припадає 20-30 аудиторних годин, що складає 600-700 годин за навчальний рік. Після завершення вивчення дисципліни складається екзамен (у лютому, червні чи вересні). Іспанська система оцінювання - 10-бальна

Процес навчання на факультетах та у вищих школах університетів організовано за трьома циклами: **базовий (2-3 роки), спеціалізований (2 роки з присвоєнням диплома), дослідницький (2-3 роки з отриманням диплома доктора)**. Університетські інколи здійснюють навчання лише одним 3-річним циклом із високим рівнем спеціалізації навчальних програм для кращої фахової підготовки. У такий спосіб готують учителів початкових шкіл, працівників соціальних служб тощо.

Університети формують навчальні плани з урахуванням існування трьох видів дисциплін: обов'язкових для всіх ВНЗ, які присвоюють даний диплом (академічну кваліфікацію); на вибір ВНЗ, які можуть бути як обов'язковими, так і факультативними; дисциплін за вибором студентів (10% усього навчального часу).

В Іспанії лише 20% студентів отримують фінансову підтримку з боку державної чи провінційних влад.

Типи вищої освіти:

- звичайна освіта, де необхідна присутність студента на заняттях
- вечірня освіта
- дистанційна освіта
- "навчання поштою" - побудовано на базі заочного і може бути як державним так і приватним

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД ВНЗ В ІСПАНІЇ ПОДІЛЯЄТЬСЯ НА ЧОТИРИ КАТЕГОРІЇ:

- **професори,**
  - **виконувачі обов'язків професорів,**
  - **викладачі-заступники,**
  - **викладачі-асистенти.**
- Професор повинен мати докторський диплом, викладати і проводити наукові дослідження. Наступні дві категорії теж повинні мати звання доктора, лише для викладачів-асистентів достатньо повного диплома університету чи еквівалентного ВНЗ, однак для отримання права на роботу вони складають ще професійний екзамен. Уряд та Університетська рада докладають чимало зусиль для стимулювання викладачів до підвищення свого академічного і професійного рівня (стажування за кордоном, курси підвищення кваліфікації тощо).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Загальні Положення про організацію Бакалаврату: Королів. декрет № 1467/2007 від 2 листоп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.educacion.es/portada.htm> (05.05. 2011). – Назва з екрану.
2. Загальні Положення про організацію обов'язкової середньої освіти в Андалусії: декрет Упр. освіти Андалусії № 231/2007 від 31 лип. [Електронний ресурс] // Законодавча база про освіту в Андалусії. – Режим доступу : <http://www.adideandalucia.es/normativa.php> (05.05. 2011). – Назва з екрана.
3. Закон про Університети (12\2001); Закон про систему освіти Іспанії (1990); Закон про участь, розвиток і управління навчальними закладами (1995); Закон про освіту (2\2006); Закон про якість освіти (12\2001); Конституція Іспанії (1978). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mec.es> (05.05. 2011). – Назва з екрана.
4. Міністерство освіти і культури Іспанії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.educacion.es/portada.htm> (05.05. 2011). – Назва з екрана.
5. Тягушева О. Г. Підготовка учнів старшої школи до навчання у вищому навчальному закладі / О. Г. Тягушева // Позаклас. час. – 2010. – № 10. – С. 55-56.

